

דָּבַר אַחַר, יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן אַחִים וְרַעִים לִיהּ, וְרַעִים לוֹ, מִשְׁפִּיעִים אֶת הַשְּׁמֶן שְׁשׁוֹן הִזָּה עַל רֵאשׁוֹ בַתְּפִלְתָּם. שְׁמֶן שְׁשׁוֹן - אֵלּוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר נִהְרֹת אֶפְרָסִמוֹן וְדָ, שְׁמֵאִירִים בֵּהּ. וְאִזּוּ יֵשׁ שְׁמֵחָה בְּעוֹלָמוֹת, רְצוֹן בְּעוֹלָמוֹת, וְהַרְגֵז מִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם.

מִרְ וְאֶהְלוֹת (שם מא), מִר - זָה אַבְרָהָם, שְׁנִקְרָא הַר הַמֶּר. וְאֶהְלוֹת - זָה יַעֲקֹב. קְצִיעוֹת - זָה יִצְחָק. כָּל בְּגֵדוֹתֶיךָ - בְּשִׁלְשֵׁת הַצְּבָעִים הַלָּלוּ, לְבָיִן אֲדָרִים וְיֵרֶק, הַשְּׁתַלְמֹו אוֹתָם לְבוֹשֵׁי הָאֲרֻגָּמָן.

מִן הַיְכָלִי שֵׁן (שם) - אֵלּוּ שְׁבַע הַיְכָלוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׁנִשְׁמֹוֹת הַצְּדִיקִים שְׁמֵחֹוֹת בָּהֶם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ שְׁמֵחָה לְפָנָיו. וְלָמָּה נִקְרָאוּ הַיְכָלִי שֵׁן? מִשּׁוֹם שְׁזָכוּ בַתּוֹרָה וְהַתְחַזְּקוּ בֵּהּ, זָכוּ לְשֵׁן הַזֶּה.

מִנֵּי שְׁמֵחֹוֹךְ (שם), בְּמָה עוֹסְקוֹת הַנְּשִׁמּוֹת הַלָּלוּ? הֵן עוֹסְקוֹת בַּתְּשֻׁבָּחוֹת שְׁלֵי לְפָנֶיךָ, וְאִזּוּ מִשְׁלֵמַת הַשְּׁמֵחָה לְפָנֶיךָ, שְׁאִין שְׁמֵחָה לְפָנָיו מִכָּל מְרַכְבּוֹתָיו, כְּשִׁמְחַת נְשִׁמּוֹתָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם קְרוֹבִים לוֹ.

דָּבַר אַחַר מִנֵּי שְׁמֵחֹוֹךְ, וְדָאֵי שְׁאִין שְׁמֵחָה לְפָנָיו כְּמוֹ הַזְּמַן שֶׁעָשָׂה שְׁלֵמָה אֶת שִׁיר הַשִּׁירִים, וְשִׁבַּח אֶת תְּשֻׁבַּחַת הַגְּבִירָה אֶל הַמֶּלֶךְ.

וְמָה אוֹמְרִים? בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוֹתֶיךָ. בְּנוֹת מְלָכִים - אֵלּוּ הַנְּשִׁמּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁוֹדָאֵי נִקְרָאוֹת בְּנוֹת מְלָכִים, שֶׁהָרִי הֵם הָיוּ מְזוּוּגִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. בִּיקְרוֹתֶיךָ - זָה גֵן עֵדֵן שְׁנִכְבֵּד מִכָּל מָה שְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הִזָּה, שֶׁהֵם נְטִיעוֹת יְדִיו. נִצְבָּה שְׁגַל לִימִינְךָ (שם), כְּמוֹ שְׁנֵאֵמַר (שם קי) נֵאֵם ה' לְאֲדָנִי שִׁב

דָּבַר אַחַר, יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן אַחִים וְרַעִים לִיהּ, נִגְדִין לְהָאֵי שְׁמֶן שְׁשׁוֹן עַל רֵיִשִּׁיהּ, בְּצִלוֹתֶהוּן. שְׁמֶן שְׁשׁוֹן, אֵלּוּן תְּרִיסַר נִהְרֵי אֶפְרָסִמוֹנָא דְכֵיִיא, דְּנִהְרִין בֵּהּ. וְכִדִּין חֲדָוּה בְּעֵלְמִין, רְצוֹן בְּעֵלְמִין, וְרוּגְזָא אֶסְתַּלֵּק מִעֵלְמָא.

מִרְ וְאֶהְלוֹת, מִר: דָּא אַבְרָהָם, דְּאֶקְרִי הַר הַמֶּר. וְאֶהְלוֹת: דָּא יַעֲקֹב. קְצִיעוֹת: דָּא יִצְחָק. כָּל בְּגֵדוֹתֶיךָ: בְּאֵלּוּן תְּלַת גְּוֹנִין, חִיוו"ר וְסוּמ"ק וְיֵרו"ק, אֲשִׁתְּלִימוּ אִינוּן לְבוֹשֵׁי דְאֲרֻגָּוֹנָא.

מִן הַיְכָלִי שֵׁן, אֵלּוּן שְׁבַע הַיְכָלִין עֵילְאִין, דְּנִשְׁמַתְהוּן דְּצְדִיקֵיִיא חֲדָאן בְּהוּ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִדִּין חֲדָוּה קַמֵּיהּ. וְאֶמַאי אֵיקְרוּן הַיְכָלִי שֵׁן, בְּגִין דְּזָכוּ בְּאוֹרֵיִיתָא, וְאֶתְתַּקְּפוּ בֵּהּ, זָכוּ לְהָאֵי שֵׁן.

מִנֵּי שְׁמֵחֹוֹךְ, בְּמַאי עָסְקִין אִינוּן נְשִׁמְתִין. אִינוּן עָסְקִין בַּתְּשֻׁבָּחָאן דִּידֵי קַמְךָ. וְכִדִּין חֲדָוּה קַמְךָ אֲשִׁתְּלִימַת, דְּלִית חֲדָוּה קַמֵּיהּ מִכָּל רְתִיכִין דִּילִיהּ, כְּחֲדָוּה דְּנִשְׁמַתְהוּן דְּצְדִיקֵיִיא דְּאִינוּן קְרִיבִין לִיהּ.

דָּבַר אַחַר, מִנֵּי שְׁמֵחֹוֹךְ, וְדָאֵי דְלִית חֲדָוּה קַמֵּיהּ, כְּזִמְנָא דְּעַבְד שְׁלֵמָה שִׁיר הַשִּׁירִים. וְשִׁבַּח תוֹשֻׁבָּחָאן דְּמִטְרוֹנִיתָא לְמֶלֶךְא.

וְמַאי אֶמְרִין. בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוֹתֶיךָ. בְּנוֹת מְלָכִים: אֵלּוּן נְשִׁמְתִין קְדִישִׁין, דְּאֶקְרוּן וְדָאֵי בְּנוֹת מְלָכִים, דְּהָא מְזוּוּגָא דְּמֶלֶךְא וּמִטְרוֹנִיתָא הִוּוּ אִינוּן. בִּיקְרוֹתֶיךָ: דָּא גֵן עֵדֵן, דְּיִקִּיר מִכָּל מָה דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהָאֵי עֵלְמָא דְּאִינוּן נְטִיעֵן דִּידוּי.

נִצְבָּה שְׁגַל לִימִינְךָ, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמַר, (שם קי א) נֵאֵם ה' לְאֲדָנִי שִׁב לִימִינִי. בְּגִין כְּךָ

לימיני. משום כך למטה, נדבקה באברהם, ומשום כך נקרא אברהם אהבי, שנדבקה בו אהבתי והודיע את דיני לעולם, ובשבילה זכה לבן, שהרי ה"א נוספה עליו מקדם לבן.

בכתם אופיר (שם מה), כמו שנאמר (ישעיה יג) ואדם מכתם אופיר. ומתי היא בכתם אופיר? כשמזדווגת עם הפלף, כשיורד הכתר בדלוגים, שמאיר מצד האם העליונה, ושורה על ראש הגבירה. ואז (שם מד) כתפארת אדם לשבת בית. שהרי הפית של העולם הזה מתנהג על ידה.

משום כך אמרה לו, אם לא תתחבר עמי, איך אהיה בצמאון על אותם עדרים קדושים שסמוכים על שלחני? זהו שכתוב (שיר א) שלמה אהיה פעטה על עדרי חבריך.

מה משיב לה הקדוש ברוך הוא? (תהלים מה) שמעי בת וראי. פנגד זה, (שיר א) אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתיך. אמר לה הקדוש ברוך הוא: הנה לך עצה עליונה, צאי לך בעקבי הצאן - אלו הצדיקים השלמים שהתעטרת בהם לפני, ורעי את גדיתיך - אותם שנמשכים אחריו.

ואותם רשעי הדור יתמשכנו בחטאיהם, אלקה אותם ברצועה, ולא יוסיפו לחטא. ותשמרי בניך שהולכים אחריו, שלא יתמשכנו עליהם, והכל בדין ואמת. מה הטעם? שכל הנשמות הן לפני, ועל זה (יחזקאל יח) בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן.

כמו זה, שמעי בת וראי. שמעי, שפך תלויה השמיעה, כשישראל חוזרים בתשובה לפני - שמעי, בדרך להנהיג את העולם התחתון.

לתתא, באברהם אתדבקות, ובגין כך איקרי אברהם אהבי, דאתדבקות ביה אהבה דילי. ואודע דיני לעלמא, ובגינה זכה לבן, דהא ה"א איתוספת עלוי מקדמת דנא.

בכתם אופיר, כמה דאת אמר, (ישעיה יג) ואדם מכתם אופיר, ואימתי הוא בכתם אופיר. כד אזדווגא במלפא, כד נחית כתרא בדלוגין, דאנהיר מסטרא דאימא עלאה, ושריא על רישא דמטרוניתא, וכדין (שם מג יד) תפארת אדם לשבת בית. דהא ביתא דהאי עלמא, על ידה אתנהיגת.

בגין כך אמרה ליה, אם לא תתחבר בי, אכדין אהוי בצחותא על אינון עדרין קדישין, דסמכין על פתורי. הדא הוא דכתיב, שלמה אהיה פעוטה על עדרי חבריך.

קודשא בריך הוא מה אתיב לה, שמעי בת וראי. לקביל דא, אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך. אמר לה קודשא בריך הוא, הא עיטא עלאה לך, צאי לך בעקבי הצאן, אלין זכאין שלימין דאתעטרת בהו קדמי, ורעי את גדיותיך אינון דאתמשכין אבתריך.

ואינון חייבי דרא, יתמשכנו בחובייהו, ואלקי תהון ברצועא, ולא יוספון למחטי.

ותטרי בניך דאזלין אבתריך, דלא יתמשכנו עליהון, וכולא בדינא דקשוט. מאי טעמא דכל הנשמות קדמי אינון, ועל דא (יחזקאל יח ב) בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן. בגוונא דא שמעי בת וראי. שמעי, דכך תליא שמיעה, כד ישראל אהדרין בתיובתא

קמאי, שמעי, אעיל צלותהון קדמי, דפתחא דכלא כך הוא, כולא מסרית בידך לאנהגא

הכניסי תפלותיהן לפני, שהפתח של הכל הוא כך, הכל מסרתי

ועל פן שמעי בת וראי, משום שאת המראה של הכל, את נקראת באר לחי וראי. משום כך יש לה לעיין כל יום במעשי העולם, לתת לאדם כפי מעשיו. בא וראה, כשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, הפקיד את היכלו בנד הגבירה לעיין על העולם, וכשבני העולם צדיקים, נוספת שמחה למעלה.

והט"ו אָזְנָה (תהלים מה), כנגד תפלת הכל. וכן עשתה אף היא מפל התפלות, לקרב עטרה לצדיק. משום שהרי כל התפלות הן לקרב העטרה לצדיק.

ושכחי עמך (שם), ששכבני לא הולכים בדרך ישרה, יש לה להביא עליהם מכות, כמו שנאמר (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני שבע. ועל פן ושכחי עמך, עשי אותם כאלו הם שכוחים מן העולם, עד שישובו בתשובה לפני. ובית אביך, שהוא אברהם, שהיא בתו, ושמה בכל.

ויהא המלך יפנה (תהלים מה) - זה המלך העליון שאותו לדבק בך ולהזדווג עמך זווג עולמים. ומתי? בשעה שכל בני היכל המלך צדיקים, בשעה שיסרת אותם והנהגת אותם לרצון המלך. זהו שפתוב (משלי לא) משא אשר יסרתו אמו. וזו בת שבע אם שלמה, שהנהיגה אותו לרצון המלך.

כי הוא אֲדִנְיָה (תהלים מה) - כל פתך הוא ממנו. אין הלבנה מאירה אלא מן השמש. שמה אדנ"י, סימן לוקחת מבית המלך. א' מראש הכל להתנהג בה, וי' הראש של השם הקדוש, החכמה העליונה.

והשתחוי לו (שם), כמו שנאמר (מ"א א) ותקד בת שבע. ואז המלך עושה כל רצונה. וישראל

עלמא תתאה. ועל דא שמעי בת וראי, בגין דאת חיזו דכולא, את אתקריאת באר לחי וראי. בגין כך אית לה לעיינא כל יומא בעובדיהון דעלמא, למיהב לבר נש כפי עובדוי.

תא חזי, בד ברא קודשא בריך הוא עלמא, מני היכליה בידיא דמטרוניתא לעיינא על עלמא. וכד בני עלמא זפאין, חדוה אתוסיף לעילא.

והט"ו אָזְנָה, לקבל צלותא דכולא. וכן עבדת אוף איהי מפל צלותין, לקרבא עטרה לצדיק. בגין דהא כל צלותין, לקרבא עטרה לצדיק הוא.

ושכחי עמך, דכד בני לא אזלין באורח מישר, אית לה לאייתאה עליהון מחאן. כמה דאת אמר, (ויקרא כו כד) והפיתי אתכם גם אני שבע. ועל דא ושכחי עמך, עביד יתהון כאלו הם שכוחין מעלמא, עד דיתובון בתיובתא קמאי. ובית אביך, דא אברהם, דאיהי ברתיה, ובכל שמה.

ויהא המלך יפנה, דא מלפא עילאה, דרחים לאתדבקא בך, ולאזדווג בך זווג עלמין. אימת, בשעתא דכל בני היכלא דמלפא זפאין. בשעתא דיסרת לון, ודברת לון לרעותא דמלפא. הדא הוא דכתיב, (משלי לא א) משא אשר יסרתו אמו. ודא בת שבע אם שלמה, דדברת ליה לרעותא דמלפא.

כי הוא אֲדִנְיָה, כל חילא דידך (דף סה ע"א) מניה הוא. סיהרא לא אתנהירת אלא משמשא. שמה דילה אדנ"י, סימנא נקטת מבי מלפא. א' מרישא דכולא לאתנהגא בה. וי' רישא דשמא קדישא, חכמה עילאה.

והשתחוי לו, כמה דאת אמר (מ"א א א) ותקד בת